

REKOMENDACIJOS PRIEDANGŲ VALDYTOJAMS DĖL PRIEDANGŲ ATRAKINIMO

Rekomendacijos priedangos valdytojui gavus perspėjimo žinutę (GPIS) dėl oro atakos įspėjimo ar pavedimą atrakinti ir parengti priedangą

1. Bendrieji principai

- Jei priedangos patalpos naudojamos kitai paskirčiai, visi pašaliniai daiktai, trukdantys patekimui ar žmonių saugumui, paskelbus pavojų turi būti nedelsiant pašalinti.
- Priedanga atrakinama paskelbus pavojų arba gyventojų perspėjimo signalą, gavus atsakingų subjektų nurodymą.
- Sutrikus ryšiui, atsakingi asmenys veikia pagal iš anksto nustatytą veiksmų tvarką ir savarankiškai priima sprendimus dėl priedangos atrakinimo bei gyventojų įleidimo.
- Priedangos valdytojas turi užtikrinti galimybę patekti į bendro naudojimo patalpas:
 - pastato gyventojams ar naudotojams;
 - esant galimybei ir neviršijant priedangos talpos, sudaryti galimybę patekti ir netoliese esantiems gyventojams ar kitiems asmenims.

2. Atsakingų asmenų paskyrimas

Priedangos valdytojas turi paskirti ne mažiau kaip 2–3 atsakingus asmenis, galinčius:

- atrakinti priedangą;
- organizuoti žmonių patekimą;
- koordinuoti veiksmus priedangos viduje;
- palaikyti ryšį su atsakingomis institucijomis.

Turi būti užtikrintas funkcijų pasidalijimas tais atvejais, kai:

- atsakingas asmuo yra išvykęs;
- negali atvykti į objektą;
- nėra ryšio priemonių arba jos neveikia.

Rekomenduojama:

- sudaryti atsakingų asmenų kontaktų sąrašą;
- nustatyti budėjimo grafiką;
- turėti atsarginių kontaktų grandinę.

Kitų šalių praktika

Tarptautinėje civilinės saugos praktikoje už priedangų aktyvavimą atsako iš anksto paskirti pastato administratoriai arba techniniai prižiūrėtojai, o funkcijos paskiriamos keliems asmenims, galintiems vienas kitą pakeisti.

3. Raktų laikymas ir patekimo užtikrinimas

Turi būti numatyti:

- pagrindiniai raktai;
- atsarginiai raktai;
- avarinio patekimo galimybės.
- Raktai turi būti laikomi:
 - saugioje ir aiškiai žinomoje vietoje;
 - prieinamoje atsakingiems asmenims visą parą.

Rekomenduojama:

- naudoti užplombuotą ar pažymėtą raktų dėžutę;
- turėti bent vieną atsarginį raktų komplektą kitame pastato taške;
- aiškiai pažymėti raktus pagal jų paskirtį.
- Jeigu naudojamos elektroninės spynos, būtina užtikrinti:
- galimybę duris atrakinti rankiniu būdu;
- avarinį durų atidarymą dingus elektros energijai;
- avarinio maitinimo arba mechaninio atrakinimo galimybę.

Būtina reguliariai tikrinti:

- elektroninių spynų veikimą;
- durų atsiblokavimo funkciją dingus elektrai;
- avarinių išėjimų atidarymo mechanizmus.

Kitų šalių praktika

Užsienio šalių praktikoje atsarginiai raktai laikomi pažymėtose apsaugotose dėžutėse, prieinamose atsakingiems asmenims ir avarinėms tarnyboms, o patekimą turi būti galima užtikrinti ir nutrūkus elektros tiekimui.

Rekomenduojama periodiškai organizuoti praktinį priedangos atrakinimo ir parengimo veiksmų patikrinimą.

4. Veiksmai gavus nurodymą atrakinti priedangą

Atsakingas asmuo, gavęs informaciją apie pavojų arba nurodymą aktyvuoti priedangą, turi: per kiek įmanoma trumpesnę laiką atvykti į objektą. Atrakinti pagrindinius įėjimus į priedangą.

Patikrinti:

- ar praėjimai neužblokuoti;
 - ar avariniai išėjimai atidaromi ir ar jie pažymėti;
 - ar veikia apšvietimas;
 - ar nėra akivaizdžių pažeidimų.
 - ar veikia ventiliacija (jei yra);
 - ar yra geriamasis vanduo / sanitarinės priemonės;
 - ar yra gesintuvas.
-
- Pašalinti daiktus iš evakuacijos kelių ir praėjimų.
 - Atidaryti tik bendro naudojimo patalpas.
 - Organizuoti saugų žmonių patekimą į priedangą.
 - Užtikrinti tvarką ir saugų judėjimą priedangos viduje.

Rekomenduojama:

- prie įėjimo pakabinti trumpą veiksmų instrukciją;
- paskirti asmenį žmonių srautui reguliuoti;
- naudoti žibintuvėlius ir atsarginį apšvietimą.

5. Žmonių įleidimas į priedangą

Atsakingas asmuo turi:

- organizuoti saugų žmonių patekimą;
- nukreipti žmones į bendro naudojimo patalpas;
- stebėti, kad nebūtų blokuojami įėjimai, praėjimai ir išėjimai;
- prireikus padėti:

- vaikams;
- senjorams;
- žmonėms su negalia.

Jeigu priedanga pritaikyta žmonėms su negalia, būtina:

- užtikrinti pandusų, keltuvų ar kitų priemonių veikimą;
- žinoti jų naudojimo tvarką dingus elektra.

Jeigu patekimas nėra pilnai pritaikytas:

- rekomenduojama paskirti pagalbą teikiančius asmenis;
- turėti neštuvus ar kitas perkėlimo priemones.

Kitų šalių praktika

Užsienio šalių praktikoje iš anksto paskiriami asmenys, atsakingi už pagalbą riboto judumo žmonėms ir jų patekimą į priedangas.

6. Veiksmai žmonėms susirinkus priedangoje

Kai žmonės susirenka priedangoje:

- durys uždaromos;
- organizuojamas budėjimas;
- stebimi oficialūs pranešimai ir radijo transliacijos., t. y. sekama informacija apie situacijos eigą (pavojaus atšaukimą);
- rekomenduojama registruoti priedangoje esančius asmenis; (esant galimybei ar poreikiui)
- rekomenduojama vesti situacijos žurnalą. esant galimybei ar poreikiui)

Priedangos valdytojas gali paskirti asmenis, kurie:

- prižiūri įėjimus ir praėjimus;
 - seka informaciją;
 - padeda palaikyti tvarką;
 - vykdo kitus organizacinius veiksmus.
-

7. Papildomos rekomendacijos

Rekomenduojama priedangoje turėti:

- žibintuvėlius;
- atsargines baterijas;
- pirmosios pagalbos rinkinį;
- radijo imtuvą;
- geriamojo vandens atsargų;
- avarinių kontaktų sąrašą.

Taip pat rekomenduojama:

- pažymėti patekimo kryptis;
 - įrengti aiškų ženklumą;
 - reguliariai tikrinti evakuacijos kelius;
 - užtikrinti ir pasirūpinti kad būtų veikiantis ryšis (mob. ar interneto wifi ir pan.)
 - periodiškai organizuoti pasirengimo patikrinimus.
-